Vrijdag 22 September 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4315

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

NIJMEGEN WEER VRIJ.

Luchttroepen nestelen zich in Arnhem.
De Pas van Terneuzen bereikt.
Geallieerden breken door naar de Po-vlakte.
Grote aanval van Noordamerikaanse vloot op Manilla.

ZIJT GIJ BEWUST VAN DE ERNST?

Een zegsman van het Duitse Hoofdcommando vroeg den troepen aan het front via de radio of zij „zich bewust zijn van de ernst van de huidige toestand".

Hij drong er bij hen op aan de Geallieerde vorderingen ten koste van alles tot stand te brengen. „Gij moet de toestand duidelijk zien en beseffen dat, ingeval de Sovjets en hun bondgenoten Duitsland verslaan, gij evengoed zelfmoord kunt plegen" (Londen, (AP) 21.9).

HITLER ZWERFT DOOR DUITSLAND.

Howard Smith, correspondent van de Columbia Broadcasting System, zeide in een uitzending uit Bern, dat volgens reizigers uit Duitsland Hitler thans woont in zijn zwaar bewapende speciale trein vaarmede hij overdag van station naar station reist en 's nachts in bewaakte tunnels doorbrengt.

Hitler zou zijn trein slechts verlaten voor korte wandelingen in de bossen tussen de stations. De reizigers verklaarden, dat Hitlers villa te Berchtesgaden spookachtig geworden is. (New York, (AP) 21.9)

CHURCHILL NAAR MOSKOU?

De radio van Berlijn zeide in een bericht uit Lissabon, dat Churchill op weg is naar Moskou uit Québec. Dit radiobericht viel samen met de bekendmaking in Londen dat de Premier verslag zal uitbrengen aan het Huis over de conferentie in Québec na zijn terugkeer in Londen. Het Parlement komt Dinsdag weer bijeen en men verwacht, dat Churchill kort na die datum zal verschijnen. (Londen, (AP) 21.9)

BRITSE TANKS RIJDEN OVER DE WAALBRUG.

Woensdag was een critieke dag voor de Geallieerden, die in de buurt van Arnhem vochten en ten Noorden van Nijmegen aan de Waal. De dag eindigde op een noodlottige wijze voor het Derde Reich. Het ging er om of de Geallieerden in staat zouden zijn de Waalbrug te Nijmegen intact in handen te krijgen. Het is een wonder, dat de Duitsers niet in staat zijn geweest de brug te vernielen. Dappere soldaten, die er in slaagden de brug te bereiken, sneden de draden door, die met de springlading verbonden waren. Hierdoor is de oorlog zeker verkort geworden. Zolang de Geallieerden de brug niet in hun bezit hadden, konden de Duitsers haar nog steeds vernielen.

In dat geval waren de troepen, die ten Noorden van de Waal waren, van alles afgesneden, daar deze door de lucht vervoerde troepen niet over de nodige zware wapenen beschikken. Op een manier, die nog niet bekend is, zijn de Britten van het 2e leger er in geslaagd de brug aan te vallen, niet alleen van het Zuiden, maar ook van het Noorden. Zodra de brug in Britse handen was, reden de Britse tanks de Waal over.

DE INNEMING VAN TERNEUZEN.

Poolse troepen van het 2e Canadese leger hebben Terneuzen ingenomen, aldus deelde Radio-Oranje mede. Volgens vroegere berichten hadden de Polen de Scheldemonding bereikt langs een front van 9 kilometer, en waren met de Duitsers in een gevecht om Terneuzen gewikkeld. De inneming van Terneuzen dreigt de Duitsers, die nog in Zeeuws Vlaanderen zijn, met afsluiting. In het Oosten hebben de Canadezen Axel en Hulst stevig in handen, terwijl ten Noord-Westen van Eekloo de grens van Zeeuws Vlaanderen bereikt is.

DE STRIJD OM VOGELKOP.

Donderdag werd de geschiedenis bekend gemaakt van 25 personen, die twee en een half jaar een bittere guerrillakrijg hebben gevoerd tegen de Japanners op Vogelkop. Het is een geschiedenis die vertelt van grote heldhaftigheid in dit oorlogsgebied. Oorspronkelijk was het een groep van 53 personen, die van Manokwari vluchtte, toen de Japanners deze buitenpost veroverden. De vluchtelingen trokken naar het Angghi meren-district, 2000 meter hoog in de bergen, ten Zuiden van Manokwari. Wegens de vijandige houding van de inboorlingen en door gebrek aan voedsel trokken zij verder naar Amber Baken, 90 kilometer ten Westen van Manokwari.

Hier waren de inboorlingen vriendelijker en daar werd ook de guerrilla-oorlog begonnen. 30 Tot 40 Japanners werden gedood en Jaanse installaties werden tot ontploffing gebracht. De grootste aanval had plaats op Sorong in Maart 1943, toen de aanvallers en Japanse installaties werden te bouwen in de lucht te laten vliegen.

Bij een overval door de Japanners werd de leider van de guerrilla-groep gevangen genomen. Na de landing der Noordamerikanen in Sansapor, stelden de mannen zich in verbinding met deze troepen.

DEN HAAG EN HAARLEM WACHTEN.

Bij de Nederlandse troepen aan de Belgisch — Nederlandse grens 14 September:

Onbevestigde berichten zeggen, dat toen verleden week de bevolking van Den Haag en Haarlem hoorde, dat de Geallieerden de Nederlandse grens overschreden hadden, zij vouwstoelen naar buiten brachten en gewapend met bossen bloemen de aankomst van de eerste troepen zaten af te wachten.

Naar verluidt werden verscheidene Nederlanders door de Duitsers doodgeschoten, toen zij weigerden aan het bevel te gehoorzamen om in hun huizen terug te keren (Aneta).

160 VALKENBURGERS GEDOOD.

De Limburgse meisjes zijn niet gul met kussen.

De militaire correspondent van de „Baltimore Sun", Mark S. Watson, seint uit Heerlen:

Hoewel de Noordamerikanen hier wel over de Maas zijn getrokken, zijn zij nog niet tot aan de Siegfriedlijn gekomen. Op een paar punten in Nederland hebben de Duitsers vele verliezen geleden en zijn hun verdedigingswerken volkomen weggeveegd.

Op andere plaatsen, zoals hier is echter weinig geleden. Maar geheel de streek is een zee van Nederlandse vlaggen en wapperende oranjevanen. Ongetwijfeld zal Koningin Wilhelmina hier een grootse onthaal wachten, zoals ook Prins Bernhard op geestdriftige wijze werd onthaald. De Noordamerikanen worden op luidruchtige wijze welkom geheten.

De verlegen soldaten hebben hier een gemakkelijker leven, daar de Nederlandse meisjes niet zo gul zijn met haar kussen als haar Franse en Belgische zusters. Maar de mate van het geluk der Nederlanders is aan geen twijfel onderhevig.

Zelfs in het zwaar getroffen Valkenburg, waarvan de inwoners met echte Nederlandse zindelijkheid druk bezig zijn de puinhopen op te ruimen, zagen wij slechts vriendelijke gezichten en werden wij hartelijk toegewuifd. Valkenburg is de stad, waar de Duitsers reeds uit verdreven waren, maar waar zij terugkeerden en toen 160 burgers doodden (Aneta).

NEDERLANDERS STERVEN IN DE DODENFABRIEK VAN SOBIBUR.

Ilja Ehrenburg, bekend Russisch journalist, vertelde in een speciaal nummer van de „Independent Jewish Press Service", dat een dezer dagen verscheen, van de dood van vele Nederlanders in de Duitse „dodenfabriek" te Sobibur, Polen.

De dodenfabriek aldaar werd op 15 Mei 1942 geopend. De Duitse naam ervoor was „knopenfabriek", omdat zij aan de mensen, die uit verschillende landen erheen gestuurd werden, vertelden, dat zij knopen gingen maken.

Ehrenburg laat hier een Nederlands meisje, Selma Weinberg geheten, 21 jaar oud en geboren te Zwolle, aan het woord.

Zij vertelde het volgende: „In 1942 was ik met mijn familie in het Westenburg kamp. Er waren daar 8000 mensen en iedere Dinsdag werden er 1000 weggevoerd naar Polen.

De Nederlanders verlieten Westenburg altijd heel kalm, want er kwamen geregeld briefkaarten uit Wlodown aan van mensen, die reeds eerder weggevoerd waren. De kaarten waren gedrukt en later hoorde ik, dat de mensen gedwongen werden deze kaarten te ondertekenen aleer zij stierven. Ikzelf vluchtte uit Westenborg en werd verborgen gehouden, maar mijn ouders werden naar Polen gezonden. Toen werd ik verraden en twee maanden lang gevangen gehouden in Amsterdam. Daarna werd ik naar het kamp in Vught gezonden en vervolgens in Maart 1943 naar Polen.

Velen van ons hoopten daar hun familieleden terug te zien. Vóór wij vertrokken, werden wij door Nederlandse verpleegsters verzorgd en eenmaal in Duitsland gingen Duitse verpleegsters de treinen langs en verstrekten medicijnen aan de zieken.

Wie had ooit kunnen denken, dat wij feitelijk ter slachtbank geleid werden. Ik kwam 9 April 1943 in Sobibur aan. Op de binnenplaats van kamp nr. 2 werd aan de mannen geboden zich te ontkleden. Zij werden vervolgens naar kamp nr. 3 gebracht.

De vrouwen moesten een hut binnengaan en zich daar ook ontkleden. Een Duits officier koos 28 meisjes uit, waartoe ook ik behoorde, voor werk in kamp nr. 2. De rest van de vrouwen en kinderen werd naar kamp nr. 3 gedreven.

Ik bleef 5 maanden in Sobibur en moest de kleren uitzoeken van hen, die vermoord waren. Een Nederlander, die naast mij werkte, kreeg de kleren in handen van zijn eigen vrouw, die met de anderen naar kamp nr. 3 gedreven was. Kamp nr. 3 was het kamp, waarin de mensen gedood werden. Door middel van slangen werd gifgas in de „badhuizen" gebracht, waarin de mensen in groepen van 750 man onkwamen" (Aneta).

GROTE TANKSLAG IN ELZAS LOTHARINGEN.

door

Wes Gallagher.

Hitler heeft een groot deel van zijn pantserstrijdkrachten geworpen tegen het Noordamerikaanse derde leger en drie dagen lang was deze pantserstrijdkrachten gewikkeld in de grootste tankslag sedert de landingen in Frankrijk.

In deze slag werden 105 nazie tanks vernield. Terwijl dit geschreven wordt op een kist fluiten de granaten der Noordamerikaanse bazooka's en het geschut over mijn hoofd naar een aantal Mark VI tijger- en Mark V panter-tanks, die zich ingegraven hebben te Bures, op 30 kilometer ten Noord-Oosten van Nancy. Van daar loopt een ongeregelde gevechtslinie in een wijde boog naar het Noorden tot punten in de omgeving van Chateau Salins, doch er is geen geregelde lijn van tanks.

Beide strijdmachten bewegen zich over vele kilometers aan weerszijden van deze linies in uitvallen. Veel van de mobiele strijdkrachten ter berschikking van het Duitse leger zijn roekeloos in de slag geworpen.

Op vele der vernielde tijgertanks die op het slagveld staan waren de nummers pas geverfd in de fabriek. Het is de eerste maal, dat de Duitsers hun pantserstrijdkrachten in zulk een sterkte in de strijd geworpen hebben sedert de gevechten bij Caen in Normandië.

De Duitse veteranen, waarvan sommigen van het Russisch front komen, worden bestreden door jonge Noordamerikaanse tankbestuurders die meer gegeven hebben dan zij namen, doch die ook niet allen ongedeerd uit de strijd te voorschijn kwamen.

De Duitse burgers, die in dit gebied in overwegend aantal voorkomen, bezorgen enige last met verspieden. Het bewijs is verkregen, dat enkele dagen na de oversteek van de Moezel de Duitse troepen in dit gebied een gedetailleerde kennis droegen van de bewegingen van deze colonne, iets wat nooit is voorgekomen in Frankrijk zelf. Een zware mist belemmert de luchtoperaties, die de weg banen voor de aanval der pantserstrijdkrachten. Woensdag avond toen de wolken lager dan 150 meter hingen en de mist in de valleien lag, bestookten 14 geveschtsbommenwerpers de Duitse tanks op anderhalve kilometer voor onze strijdkrachten uit. De gevechten gingen heen en weer door en de ene stad na de andere en in de namiddag van Woensdag vielen granaten van het tankgevecht in een Noordamerikaanse commandopost. (Elzas Lotharingen, (AP) 21.9).

DUITSERS VERPLAATSEN FABRIEKEN.

door

Don Whitehead.

De Duitsers zijn begonnen de fabrieken ten Westen van de Rijn uit elkaar te halen en de onderdelen te vervoeren naar het Duitse binnenland om te voorkomen dat zij in handen der Noordamerikaanse troepen zullen vallen. Noordamerikanen hebben zich hecht genesteld in de bressen in de Siegfried-linie tegen voortdurende vijandelijke tegenaanvallen.

Vooruitgeschoven waarnemers in het gebied van Aken zagen de Duitsers een fabriek uit elkaar halen en de machinerieën op een trein en vrachtauto's laden. Men liet ogenblikkelijk vliegtuigen en geschut aanrukken om de transport stuk te slaan. Intussen vocht het voetvolk van huis tot huis om de hardnekkige vijandelijke tegenstand in Stolberg uit te roeien.

De Duitsers hebben van elk huis een sterktepunt gemaakt, doch de stad is bijna gezuiverd, terwijl onze troepen de hooggelegen grond aan de Oostzijde van de stad bereikt hebben. (Met de Noordamerikanen in Duitsland. (AP) 21.9).

BRITSE PLANNEN.

Groot Britannië maakt reeds plannen voor een leger en marine in vredestijd waarvoor een jaar militaire oefening nodig zal zijn voor alle jongemannen wanneer zij de leeftijd van 18 jaar bereiken. Het program voorziet ook in een groter soldij voor beide takken van dienst om ze aantrekkelijker te maken. Men verwacht dat aan het einde van de Europese oorlog een algemene verhoging van het soldij zal volgen, mogelijk met een extra toelage voor manschappen in het Oosten. (Londen, (AP) 21.9)

DE GRAAF VAN VLAANDEREN WORDT REGENT IN BELGIË.

Persberichten uit Brussel zeiden dat het Belgische Parlement Woensdagavond besloten heeft Prins Karel aan te stellen tot Regent in België zolang zijn broer Leopold, die thans gevangene der Duitsers is, afwezig is. De Prins werd Donderdag beëdigd. (Londen, (AP) 21.9).

[Prins Karel Theodoor Henri Antoine Meirad van België, die op 10 October 1913 geboren werd, werd bij K. B. van 31 Januari 1913 benoemd tot graaf van Vlaanderen. Hij genoot zijn studie en militaire opleiding in Engeland — Red.]

Het nieuws van vandaag.

Nijmegen is van den vijand gezuiverd, volgens bekendmaking van heden uit het Geallieerde Hoofdkwartier. Na vier jaren verdrukking zijn de 90.000 inwoners van deze oude stad weer vrij. Deze grotendeels Katholieke stad met zijn vele kerken is niet ontkomen aan het geweld van de oorlog, doch het is te hopen, dat de schade niet erg groot zij, aangezien de nazies er binnen enkele dagen uit verdreven werden. Van voornamer militair belang is nog de verovering van de Waalbrug waar de Duitsers reeds springstoffen op geladen hadden, welke echter bijtijds door de moedige valschermtroepen onschadelijk werden gemaakt. Over deze brug rolt het Britse tweede leger thans verder naar de Rijnbrug bij Arnhem, waar de luchttroepen nog altijd stand houden tegen de hevige druk van den vijand. Luchtverkenningen gaven te kennen, dat de Duitsers zich reeds Oostwaarts terugtrekken uit Arnhem en een laat bericht van het Duitse nieuwsagentschap Transocean geeft toe, dat de Geallieerde luchttroepen zich binnen de stad zelve genesteld hebben.

De Britse wig, die zich tot over de Maas en de Waal uitstrekt, is nog verbreed aan weerszijden van Eindhoven, terwijl in Zeeuws Vlaanderen het Canadese leger de Pas van Terneuzen bereikt heeft bij de stad Terneuzen. De Noordamerikanen maakten nog geringe voortgang in Duitsland, doch de vijand biedt hardnekkig tegenstand op eigen grond, evenals in Elzas Lotharingen, waar een grote tankslag geleverd werd, waarbij op zijn minst 105 nazie-tanks vernield werden.

In Italië heeft het Geallieerde 8e leger eindelijk de havenstad Rimini veroverd, welke practisch geheel verwoest werd. Het communiqué uit het Hoofdkwartier van Generaal Alexander deelt mede, dat de Geallieerden thans naar de Po-vlakte doorbreken. Het 5e leger nam Firenzuola op de weg naar de belangrijke stad Bologna.

Het Russisch offensief in de Baltische Staten blijft nog gestadig voortgang maken. In Estland werd de stad Rakvere genomen aan de spoorlijn, welke naar Tallinn loopt. Terwijl de Russische luchtmacht doelen in Hongarije bombardeert, vordert het leger van Generaal Malinovsky uit het Zuiden binnen 130 kilometer van de Hongaarse grens met Roemenië. Hier bevinden de Russen zich reeds op de Centraal Europese vlakte.

In de strijd tegen Japan heeft een grote Noordamerikaanse vlootmacht Manilla, hoofdstad van de Philippijnen, aangevallen. Vooral de omliggende vliegvelden, de vlootbasis Cavite en de haven waren het doel der Noordamerikaanse vliegtuigen. 37 Japanse schepen werden tot zinken gebracht of vermoedelijk tot zinken gebracht. 110 Japanse vliegtuigen werden neergeschoten en 95 andere werden op de grond stuk geslagen.

CHINA STAAT ER SLECHT VOOR.

door

JOHN HIGHTOWER.

China's toekomstige rol in de oorlog tegen Japan is het onderwerp van een toenemende bezorgdheid voor militaire en diplomatieke gezaghebbers in Washington. De grote vraag is of de Noordamerikaanse vordering door het centrale deel van de Stille Oceaan — hoewel maanden de oude plannen vooruit — een voorraadroute kan openen naar vrij China, terwijl het nog vrij en georganiseerd is voor een doeltreffende tegenstand tegen Japan.

Om deze reden wijden strategen van de Stille Oceaan de grootste aandacht aan de snelheid van de Geallieerde vorderingen in Duitsland. Een lang uitstel van een overwinning in Europa, welke tevens de dag verschuift waarop de volle macht tegen Japan kan worden ingezet, zou ten zeerste China's verder bestaan als een der Grote Vier in gevaar kunnen brengen.

Dit is van bizonder belang voor de Noordamerikaanse regering en haar leiders van leger en marine, omdat zij van China wensen: 1) grote bronnen van mensenmateriaal om Japans legers in Azië te verpletteren, tenzij Rusland in oorlog komt met Japan; 2) een regering, die in staat is te beletten, dat Japanse oorlogsstokers en woelgeesten in China onderduiken om na enkele jaren op te staan; 3) een natie, welke in de directe na-oorlogse jaren de overheersende macht in Oost Azië kan worden.

Op het ogenblik wordt de verwezenlijking van deze plannen bedreigd door het meest ingewikkelde stel van militaire en politieke overwegingen in enig Geallieerd krijgstoneel ter wereld.

Gelijk uiteengezet door hooggeplaatste regeringsadviseurs is China's toestand als volgt: China is reeds zeven jaar lang onafgebroken in oorlog. Bijna vijf jaar lang is China geblokkeerd en afgesneden geweest van buitenlandse voorraden, met uitzondering van het handjevol dat door vliegtuigen wordt aangevoerd. Gedurende deze periode van blokkade heeft de Tsjungkingregering het nauwe contact verloren met haar volk en de leiders in de verschillende gebieden. Deze leiders zijn steeds onafhankelijker geworden. De communistische groepen in het Noorden van China, die lang gekant geweest zijn tegen de regering van Generalissimo Tsjang Kai Sjek, zijn machtiger geworden.

Nog andere oppositie-groepen komen op de voorgrond, vooral in de provincie Kwangsi. Economische moeilijkheden, inflatie en tekort aan allerlei dingen hebben de toestand van het volk steeds miserabeler gemaakt.

De legers vechten zonder zelfs een minimum van de benodigde wapens te hebben. In vele gevallen staan zij onder slechte leiding en zij voelen dat zij weinig hebben om voor te vechten.

Het Geallieerde commando wordt beschouwd als hopeloos gecompliceerd.

De Noordamerikaanse Generaal Joseph Stillwell dient twee meesters, als Chef Staf van Tsjang Kai Sjek en Geallieerd bevelhebber in het gebied van Birma onder Lord Louis Mountbatten. Mountbatten is op zijn beurt afhankelijk van de beslissingen van Generaal Sir Claude Auchinleck, den Bevelhebber in Brits Indië. Auchinlecks voornaamste zorg is om de orde te bewaren in Brits Indië. Het Geallieerde Hoofdcommando schrapte de plannen voor landingen over zee bij Rangoen in Birma een jaar geleden, zodat de campagne in het binnenland alleen voort moest worden gezet niettegenstaande ongelofelijke moeilijkheden. Doch het was de enige krijgstocht, welke een rechtstreekse belofte voor de Chinezen inhield.

Afgezanten, die de laatste tijd uit Washington naar Tsjungking zijn gegaan, hebben gedaan wat zij konden om de Chinese leiders aan te moedigen en door hen het volk om te blijven vechten, doch men gelooft in Washington, dat de enige werkelijke aanmoediging het bewijs zal zijn, dat de lang verwachte voorraden inderdaad onderweg zijn. Bij de nederlaag van Duitsland en de daarop volgende overschakeling der strijdkrachten naar het gebied van de Stille Oceaan, zal de toestand natuurlijk ogenblikkelijk veranderen.

Het Noordamerikaanse Hoofdcommando hoopt China de tijd te geven om ten volle gebruik te maken van zijn mensenmateriaal. Men rekent op Tsjang om het land bijeen te houden en dringt er bij hem op aan om China's oorlogsinspanning te reorganiseren, vooral wat de leiding in het leger betreft. De mogelijkheid van een Chinese regeringsherziening wordt ook veel overwogen in Washington en de Noordamerikanen hopen op een coalitie welke ook de communisten zal omvatten onder de leiding van Tsjang Kai Sjek (Washington, (AP) 21.9).

GENERAAL ALEXANDER
Zijn troepen breken thans door naar de Po-vlakte.

Contacthoekje van de Curaçaose R. K. Partij.

No. 6.

Allereerst delen wij mede, dat wegens andere belangrijke zaken ons hoekje in de laatste week niet heeft kunnen verschijnen. Door een tussennummer hopen wij t.z.t. deze schade weer in te halen.

Vervolgens: Er hebben zich de laatste paar maanden belangrijke dingen voorgedaan, waarop wij in ons hoekje even willen wijzen.

Allereerst de openbare brief van de R.K. Leden van de Biezondere Raad van Advies in Juni jl. over het niet vertegenwoordigd zijn van ons Katholieke Volksdeel in de Raad van Ministers. Ieder onzer heeft hierover in onze pers kunnen lezen.

De Curaçaose R.K. Partij heeft naar aanleiding van hetzelfde punt, een telegram gezonden aan den Minister President. De text van dit telegram is u ook uit de pers bekend.

Bij een gedeelte uwer is misschien niet bekend, dat het contact tussen de R.K. Partij in Nederland en de Curaçaose R.K. Partij vóór de oorlog o.a. tot gevolg heeft gehad, dat tussen deze beide R.K. Partijen is overeengekomen, dat zij elkaar zouden vertegenwoordigen of namens elkaar zouden optreden, indien dit door omstandigheden gewenst of nodig zou zijn. Natuurlijk is toen niet direct gedacht aan deze oorlogsomstandigheden, doch wel aan gevallen waarbij optreden of zich laten horen „ten spoedigste" gewenst zou zijn. Mede daarom heeft de Curaçaose R.K. Partij, ook namens de Nederlandse Katholieken, bovengenoemd telegram verzonden.

U hebt ook kunnen lezen, dat „Knickerbocker Weekly" op de belangrijkheid van dit telegram gewezen heeft, terwijl ook een solidariteitstelegram binnenkwam van een groep Surinaamse Katholieken. Ook vele anderen, Katholiek en niet Katholiek, gaven hun sympathie te kennen. Het blijkt dus, dat van verschillende zijden op de belangrijkheid van dit telegram is gewezen. Laten wij hopen dat het bij de Regering in Londen zijn uitwerking niet zal missen.

Een ander punt dat onze aandacht vraagt, is hetgeen in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 7 en 9 September is vermeld over hetgeen in de Katholieke ondergrondse sluikbladen „Christofoor" en „Je Maintiendrai" is geschreven. Het is der moeite waard hieraan enige woorden te spenderen. Deze bladen komen tot een conclusie, dat zowel de R.K. Staatspartij als de andere partijen zullen moeten verdwijnen en zich zullen moeten oplossen in twee groepen, nl. een Conservatieve groep en een Vooruitstrevende groep.

Dat is gemakkelijk gezegd.

Wij weten, dat de partijen in Nederland zijn ontstaan, om haar belangen van materiële, godsdienstige en sociale aard, of een combinatie van deze, beter te kunnen behartigen, en daardoor te bereiken, dat met die belangen in wetgeving en uitvoering rekening zou worden gehouden. Dit geldt zeer zeker voor de Katholieken, voor de R.K. Staatspartij. Men leze daarover maar eens iets van de geschiedenis der R.K. Staatspartij in Nederland.

Geleid door wijze Voormannen, zonodig in nauw contact met de gezamenlijke Bisschoppen van Nederland — wij schreven reeds in No. 4 over het algemeen welzijn in groter verband — is daar iets opgebouwd; kijken wij alleen maar naar het Biezonder Onderwijs en verschillende sociale wetten en maatregelen.

De omstandigheden kunnen zich natuurlijk wijzigen, onze beginselen echter niet.

Hoogstwaarschijnlijk zal er veel meer samenwerking moeten komen, niet alleen in ons Rijk zelf, maar ook met de landen daarbuiten.

Wij kennen verder niet de medewerkers van deze ondergrondse bladen, doch moeten even opmerken, dat vóór deze oorlog in Nederland zich wel eens een groepje uit de R.K. Staatspartij heeft afgescheiden, omdat deze personen meenden een andere richting te moeten inslaan. Hiermede wordt nog niets onvriendelijks aan de medewerkers dezer bladen bedoeld, doch wel — dit adresseren wij ook aan degenen, die nu reeds zeggen: daar gaat jullie R.K. Staatspartij —, is onze conclusie: we zullen eerst afwachten. Zijn inderdaad de omstandigheden zo enorm gewijzigd, dan is er misschien reden om een andere weg in te slaan, doch dan toch nog een weg, die onze R.K. beginselen tot fundering heeft. Een weg, die zodanig dient opgezet van constructie, dat wij er ook aan kunnen medebouwen. Dan willen en zullen wij er ook aan medebouwen.

En datzelfde zal elke belangrijke groep in Nederland wensen.

Datzelfde willen wij ook op Curaçao. Wij willen medebouwen aan hetgeen hier op Curaçao te bouwen valt.

Om mede te kunnen bouwen, hebben wij onze vertegenwoordigers nodig, die namens en voor ons medebouwen.

Daarom moeten wij zorgen, dat wij onze vertegenwoordigende bouwers hebben in de vertegenwoordigende lichamen, die aan de opbouw en vooruitgang van Curaçao werken. Dit is onze plicht en ons recht.

De Commissie.

President Vargas van Brazilië (rechts), die volgens een loos gerucht omvergeworpen zou zijn, reikt de hand aan den vroegeren Noordamerikaansen bokser Gene Tunney, die thans in de marine is.

CURAÇAO

STATEN VAN CURAÇAO VERGADEREN.

Gisteravond kwamen de Staten van Curaçao in vergadering bijeen. Als Bestuursgemachtigde was aanwezig Meester H. J. M. Hoogeveen. Bij de „Ingekomen Stukken" was de volgende belangwekkende brief van Zijne Excellentie den Gouverneur:

Willemstad, 6 September 1944.

Hierbij heb ik de eer Uw aandacht te vragen voor de volgende aangelegenheid:

Zoals Uw college bekend, is het Koninkrijk der Nederlanden betrokken in een „Lend and Lease" overeenkomst met de Verenigde Staten van Noord-Amerika. Deze overeenkomst, gebaseerd op wederkerige hulpverlening der betrokken landen, icht zich uiteindelijk op in een verrekening van hetgeen geleverd werd op „Lend and Lease" enerzijds en de praestaties van de andere partij aan „Mutual Aid", de z.g. „Reverse Lend & Lease".

In het Staatsdeel Curaçao was de situatie aldus, dat van wederkerige hulpverlening practisch weinig sprake was, aangezien de Amerikanen vrijwel alles zelf betaalden, hetgeen in feite onder de Reserve Lend & Lease viel. Teneinde voor het Koninkrijk tot een zuivere opstelling van praestatie en contra-praestatie te geraken besloot het Opperbestuur in overleg met de Noordamerikaanse Regering voor de Staat volgens bepaalde richtlijnen de Reverse Lend & Lease vast te leggen en, voorover Amerika reeds betaalde, te remborseren. Voor Curaçao is dit bedrag voor het verleden ongeveer 9.000.000 G. en voor de toekomst maandelijks ongeveer 130.000 G.

Het betreft hier defensie uitgaven, die krachtens artikel 109 der Curaçaose Staatsregeling ten laste van 's Rijks schatkist komen, dus de facto wordt het Curaçaose budget hiervoor niet aangetast. Nu verzoekt de Heer Minister van Koloniën om het eerstgenoemde bedrag aan Lend & Lease voor te schieten met die verstande, dat de Noordamerikanen tot het reeds uitgegeven totaal ad ongeveer 9.000.000 G. op 's Lands kas kunnen trekken naar gelang hunner behoeften aan guldens. Die opgenomen bedragen worden geboekt op Rekening met derde (Reverse Lend & Lease) ter latere verrekening met het Rijk. De maandelijkse uitgaven aan Reserve Lend & Lease worden dezerzijds bekostigd en op dezelfde wijze geboekt.

De Heer Minister doet echter een beroep op Curaçao om, althans een groot deel dier kosten over de Curaçaose begroting te doen lopen, hetgeen neerkomt op een vrijwillige bijdrage, boven die welke thans dezerzijds wordt gegeven. In dit verband moge ik Uw college op hare wens wijzen de kosten, welke Curaçao voor defensie vrijwillig op zich wil nemen, in wezen de kosten aan de Schutterij verbonden, ten hoogste tot een bedrag van 3.500.000 G. op de begroting mogen figureren naast de z.g. vrijwillige bijdragen ad 2.260.000 G. die in totaal één geheel vormen, zodat, indien de defensiekosten het gefixeerde bedrag overschrijden, dit au détriment van die bijdragen komt.

Tegemoetkoming aan het verzoek van den Heer Minister betekent dus een andere vrijwillige bijdrage voor de defensie geheel buiten het hiervoren gefixeerde afgebakend totaal om. Het is zeer wel mogelijk, dat na afloop van de oorlog zal kunnen worden vastgesteld of en wat voor Curaçao van blijvend nut zal zijn van hetgeen de Amerikanen hebben gebouwd of aangelegd. Vooralsnog is daar nog niets van te zeggen.

Curaçao zou die gebouwen en werken moeten overnemen, dus betalen. Welk deel die betalingen van de ongeveer 9.000.000 G. zijn, is nu niet uit te maken. Een preciese verdeling van kosten thans reeds te maken en vast te leggen schijnt ondergetekende niet wel mogelijk. Het wil hem voorkomen, dat het Staatsdeel Curaçao als deel van het Koninkrijk, zijn financiële plichten tegenover het Rijk behoorlijk vervulde en vervult. Daarnaast echter is hij op meer dan één grond overtuigd, dat verdere hulp op haar plaats is. Het is daarom, dat ik Uw College zou willen voorstellen, zich er over te beraden de vrijwillige bijdrage in de oorlog-voering ad totaal 2.260.000 G., in principe ook na de oorlog als zodanig te handhaven, totdat het uiteindelijk door het Rijk aan Curaçao verschuldigde daardoor worde gecompenseerd. Gaarne ben ik bereid om, indien Uw College zulks wenselijk acht, den Heer Administrateur van Financiën te machtigen deze aangelegenheid mondeling in Uwe Afdelingen uiteen te zetten en toe te lichten.

De Gouverneur van Curaçao,
(w. g.) P. KASTEEL.

Als tweede punt van de Agenda werd behandeld het „Ontwerp-landsverordening tot intrekking van het tarief voor de roolmeesters op Curaçao". Het ontwerp werd bestreden, omdat het nieuwe ontwerp duurder zou komen voor Curaçao. Mr. Hoogeveen bestreed dit echter en bewees aan de hand van voorbeelden, dat het voor den kleinen man van meer profijt was en voor het Gouvernement voordeliger.

De Heer Plantz verzocht vervolgens een brief te schrijven aan den Gouverneur om wijziging in het nieuwe ontwerp te brengen, omdat de kadastering van Curaçao zelfs van het stadsdistrict nog lang niet klaar is en het nieuwe ontwerp slechts daarmede rekening houdt. Hiertoe werd besloten.

Nu kwam in behandeling het „Ontwerp-landsverordening tot wijziging en aanvulling van de bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten". Statenlid W. P. Maal nam het woord en weidde in den brede uit over de onzedelijke toestanden op Curaçao. Hij verklaart niet tegen te willen stemmen, maar is er niet enthousiast voor. Bezwaar voor al maakt het Statenlid tegen artikel 43, waar het beroepsgeheim van den dokter in het gedrang zou komen.

Statenlid A. W. J. M. Desertine verklaart dat dit beroepsgeheim wijken moet voor het algemeen belang. Het ontwerp wordt vervolgens aangenomen.

Aan het eind van de avond vraagt Statenlid E. A. Römer nog wanneer het ontwerp tot reorganisatie van de Kamer van Koophandel in behandeling kan komen. Hierover ontstaat een kleine discussie, dat besloten wordt met de beslissing, dat er aan het Bestuur verzocht zal worden het ontwerp zo spoedig mogelijk te doen behandelen.

GEBEDENBOEKJE.

Door het Apostolaat ter Zee aan de Klipstraat, Curaçao, werd een gebedenboekje verspreid „My Seaman's Missal", ten behoeve van R.K. Zeelieden. Dit boekje wordt uitgegeven door de War Relief Services, National Catholic Welfare Conference te New York. Het boekje is verkrijgbaar aan het R.K. Zeemanshuis.

K.L.M.-NIEUWS.

Wij ontvingen van de K.L.M. enige gegevens over de behaalde resultaten van haar Westindisch Bedrijf.

Uit de aard der zaak werd practisch niets gepubliceerd gedurende de oorlogsjaren en wij verwelkomen dan ook de gelegenheid wederom iets over onze Nationale Luchtvaart Maatschappij, te kunnen mededelen.

In de eerste 6 maanden van dit jaar werd door de Afdeling West Indië der K.L.M. vervoerd: 17.641 betalende passagiers en 177.754 kg. goederen, incl. luchtpost.

Wordt als gemiddeld gewicht van een passagier plus vrije bagage 95 kg. gerekend, dan is in totaal door de K.L.M. rond 1.853.600 kg. in het 1e halfjaar van 1944 vervoerd.

HET CONCERT BIJ „ZEEMACHT".

Een dankbaar gehoor luisterde gisteravond op de Marinebasis Parera naar het Curaçaos Strijkquartet. Onze muzikale medewerker zal hieraan morgen een beschouwing wijden.

— Radio-Brussel zeide, dat de regering van Premier Hubert Pierlot is afgetreden.

— Betrouwbare berichten uit Cairo zeggen, dat de Duitsers het grootste deel van de Peloponnesus, het meest Zuidelijke deel van Hellas, hebben ontruimd.

— De Paus ontving gisteren Myron Taylor, Roosevelts Gezant, in audiëntie.

— Radio-Moskou meldt de arrestatie van Filov en Bogilov, de vroegere Premiers van Bulgarije, alsook van Prins Cyril, den vroegeren regent en den Duitsen Ambassadeur in Sofia.

— De Argentijnse Minister van Binnenlandse Zaken heeft opdracht gegeven tot sluiting van het naziegezinde dagblad „Momento Argentino" en de arrestatie van den Hoofdredacteur Pascual Aloiso wegens het sensationele, doch loze bericht van het blad, volgens hetwelk President Vargas van Brazilië omvergeworpen zou zijn.

VERLOOFD.

Ada W. van GRIEKEN
EN
Harry P. FOLGERTS.

Curacao, 22 September 1944.

Buitenland

EEN COUP IN BRAZILIË?

Het azgezinde dagblad „Momento Argentino" publiceerde op de middag een extra editie met een bericht, dat ontleend was aan radio-Berlijn, waarin gezegd wordt, dat President Vargas van Brazilië omvergeworpen is door een militaire coup en thans gevangen is. De laatste tien dagen doen reeds allerlei soortgelijke geruchten de ronde in Buenos Aires ten aanzien van Brazilië, doch zij schijnen het gevolg te zijn van een georganiseerde campagne. Enige steun scheen de vorige week aan de geruchten te worden verleend toen de berichten uit Rio de Janeiro op onverklaarbare wijze vertraagd werden. De geruchten namen eerder toe dan af na officiële Braziliaanse ontkenningen en Hulls verklaring, waarin hij de blaam wierp op vijandige elementen. De extra editie van „Momento Argentino" veroorzaakte een grote opwinding op de beurs en een vloed van vragen aan de nieuwsagentschappen, die er niets van wisten. Een ander Berlijns bericht, dat in dit blad gepubliceerd werd, zeide, dat Cordell Hull den teruggeroepen Ambassadeur Jefferson Caffery op felle wijze berispt heeft en hem de schuld gaf voor de Braziliaanse toestand (Buenos Aires, (AP) 21.9).

DE JAPANSE OPMARS NAAR KWEILIN.

Het Chinese Hoofcommando maakte bekend, dat de Japanners, die langs de Hunan-Kwangsi spoorlijn oprukken, een punt bereikt hebben op ongeveer 60 kilometer van Kweilin waar de aanvallen verzwakt zijn door de taaie Chinese tegenstand. Men gaf toe, dat de Japanners uit het Noord-Oosten oprukken naar de rivierhaven Wutsjow in de Oostelijke provincie Kwangsi en een punt bereikt hebben op een afstand van slechts 15 kilometer. (Tsjungking, (AP) 21.9)

ROOSEVELT TERUG IN WASHINGTON.

President Roosevelt is in Washington terug van zijn conferentie met Churchill en is begonnen te werken aan de redevoering, welke hij in verband met de Presidentsverkiezing zal houden op Zaterdagavond. De rede zal over het gehele land door de radio worden uitgezonden. (Washington, (AP) 21.9)

STAKING IN DENEMARKEN GEËINDIGD.

De Vrije Deense persdienst deelde mede, dat de algemene staking in Denemarken, welke uitgeroepen was als protest tegen de ontbinding van de Deense politiemacht door de Duitsers, geëindigd is in opdracht van de Deense Vrijheidsraad.

Intussen zouden de nazies overal zoeken naar Deense politiemannen, die ontsnapten aan de razzia van Maandag. Volgens het agentschap worden de meeste hoge Deense politie-officieren nog in Denemarken gehouden en zijn er tot nu toe niet naar Duitsland gedeporteerd gelijk de 1700 lagere politiemannen. De politiestations, die Woensdagavond te Kopenhagen geopend werden, waren bemand door de Gestapo, SS-mannen en leden van de Deense nazie-beweging (Stockholm, (AP) 21.9).

CARUSO TER DOOD VEROORDEELD.

Het Hoge Gerechtshof in Rome heeft Pietro Caruso ter dood veroordeeld en zijn secretaris tot 30 jaar gevangenschap wegens samenwerking met de Duitsers tijdens de nazie-bezetting van Rome.

Caruso, die ervan beschuldigd werd 50 van de 355 gijzelaars te hebben uitgeleverd die door de nazies geëxecuteerd werden in de grot van Ardeatine in Maart jl. werd bleek toen de President van het Hof Maroni het vonnis uitsprak. Zijn secretaris Occhetto, die ervan beschuldigd wordt een Duitse sabotage-school in Nederland te hebben doorlopen, kauwde slechts op kauwgum. Tevoren had hij echter geschreit en het gezicht in een zakdoek verborgen terwijl zijn verdediger om clementie vroeg.

Er hing een spanning in de zaal toen de rechters binnenkwamen, doch er vond geen betoging plaats door de toeschouwers die speciaal gekozen werden door zes politieke partijen. Een rij van carabinieri scheidde de toeschouwers van de rechters, de beklaagden en verslaggevers.

Caruso werd speciaal beschuldigd van de uitlevering der gijzelaars, het binnendringen in de kerk van San Paolo Fuori le Mura in Februari jl. waarbij hij de extra-territoriale rechten van het vaticaan schond, het vatten van burgers voor arbeidsbataljons en het machtigen van Occhetto en anderen om de sabotage-school bij te wonen. (Rome, (AP) 21.9).

HULL EN ARGENTINIË.

Cordell Hull zeide in een persconferentie, dat de positie van de Noordamerikaanse regering zeer duidelijk gemaakt wordt ten aanzien van — naar hij zeide — het fascistische régime dat thans in Buenos Aires aan het bewind is.

Toen hem gevraagd werd om commentaar te leveren op de officiële Argentijnse Argentijnse regeringsverklaring, dat Argentinië geen inmenging of voorschrijving door andere landen, zelfs bevriende landen, kan toelaten, zeide Hull, dat hij in de eerste plaats niet refereerde naar het democratische volk van Argentinië in zijn verklaringen met betrekking tot Farrells regime. Hull wees erop, dat hij zeer definitief het fascistische regime heeft veroordeeld, dat aan het bewind is in Argentinië en hierop liet hij volgen, dat hij niet weet voor wie de anderen spreken wanneer zij gesloten in overeenstemming zijn met de positie van de Noordamerikaanse regering, welke zeer duidelijk wordt gemaakt. (Washington, (AP) 21.9).

JEFFERSON CAFFERY NAAR PARIJS.

President Roosevelt heeft Jefferson Caffery den Noordamerikaansen Ambassadeur in Brazilië, benoemd tot Vertegenwoordiger der Verenigde Staten in Parijs met de rang van Ambassadeur. De bekendmaking gal echter te kennen, dat hiermede het Nationale Bevrijdingscomité van De Gaulle niet als regering erkend wordt, doch slechts als de facto gezag. (Washington, (AP) 21.9).

DE PAUS ZAL SPREKEN.

Van betrouwbare Vaticaanse bron wordt gemeld, dat Zijne Heiligheid de Paus een boodschap aan Argentinië zal uitzenden ter gelegenheid van de sluiting van hmet Eucharistisch Congres te Buenos Aires in October. Men herinnerde eraan, dat de Heilige Vader als Pauselijk Staatssecretaris en Pauselijk Delegaat het Eucharistisch Congres in dezelfde stad tien jaren geleden opende. (Rome, (AP) 21.9).

Hoog boven de wildernis van Nieuw Guinea steekt de Noordamerikaanse verpleegster „Woodie" A. Ray een sigaret aan voor een gewonden Australiër tijdens de vlucht naar een hospitaal.

GROTE AANVAL OP MANILLA.

De Noordamerikaanse oorlogsmacht is Donderdag naar Manilla teruggekeerd. Honderden vliegtuigen van vliegdekschepen schoten 110 Japanse vliegtuigen neer, vernielden nog 95 op de grond en brachten 37 schepen zeker of vermoedelijk tot zinken, waaronder 2 torpedojagers. De Noordamerikaanse vloot lag echter voor de Philippijnen zonder aangevallen te worden.

Dit was de eerste grote klap aan Manilla sedert de val van Corregidor in Mei 1942. De vernieling welke werd aangericht op het Clark Field, het Nichols Field, de vlootbasis Cavite en de baai van Manilla had een snelle weerslag. De zenuwachtige vijand stelde de gehele Philippijnen onder de staat van beleg. De aanval kostte de Verenigde Staten 15 vliegtuigen, doch verschillende der inzittenden werden gered. Niet een enkel der vliegdekschepen, en escorterende oorlogsschepen werd zelfs beschadigd in deze opzienbarende onderneming, welke werd uitgevoerd door Admiraal William Halsey en Schout bij Nacht Marc Mitscher.

11 Vijandelijke schepen werden definitief in de grond geboord: een grote flotilje-leider, vier grote olietankers, een walvisvarader-tankschip, twee grote vrachtschepen, een middelgroot vrachtschip en twee kleine vrachtschepen.

26 Vijandelijke schepen werden vermoedelijk tot zinken gebracht: een torpedojager, twee grote walvisvaarder-tankschepen, een groot transportschip, tien grote vrachtschepen en twaalf middelgrote vrachtschepen. Een drijfdok werd waarschijnlijk ook tot zinken gebracht.

De armada van Halsey en Mitscher, die sedert 30 Augustus 256 Japanse schepen en 908 vijandelijke vliegtuigen heeft opgeruimd, grotendeels in het gebied der Philippijnen, viel aan vóór de invasiestrijdkrachten uit, die zich samentrekken in vooruitgeschoven bases ten Zuiden en Oosten van Mindanao.

De radio van Tokio zeide, dat 150 vliegtuigen van vliegdekschepen de sector van Manilla in de morgen aanvielen in drie golven en 290 vliegtuigen in de namiddag. Men beweerde, dat 24 vliegtuigen werden neergeschoten. Tokio maakte bekend, dat de marionetten-president José Laurel de staat van beleg afkondigde in de gehele Philippijnen als gevolg van de aanval. (Pearl Harbor, (AP) 22.9).

HET GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ.

Het geallieerde communiqué van West-Europa luidt:

„De geallieerden trokken gisteren door Nijmegen verder Noordwaarts. De weerstand des vijands nam steeds toe. Onze pantserstrijdkrachten hebben de Waalbrug veroverd in samenwerking met de door de lucht aangevoerde troepen. Wij staken over naar de andere oever van de Waal. Nijmegen werd gezuiverd van den vijand.

De twee tanden om Eindhoven zijn thans in het Oosten bij Someren [dichtbij de Zuid-Willemsvaart] en in het Westen bij Winterle gekomen. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers helpen mede in Nederland. Bij Nijmegen en Lochen ondervonden wij tegenstand van de vijandelijke luchtmacht, maar wij schoten er twintig neer. Van onze vliegtuigen gingen er vier verloren.

Aan de Westerschelde hebben wij Terneuzen genomen. Wij zijn doende de vijanden aan de Oostelijke oever van het Leopoldskanaal op te ruimen.

Bij Boulogne is de vijand ingeperkt op een heuvel ten Zuid-Westen van de stad. In het bos 'de la Crèche' aan de rand der stad werd een vijandelijke versterking aangevallen door middelzware en lichte bommenwerpers.

Uit Zuid-Nederland trekken onze troepen steevast Duitsland binnen. Zij zitten thans op 5 km. van Geilenkirchen. In de buurt van Stolberg en Busbach ten Oosten van Aken worden de vijanden opgeruimd, waarbij wij van huis tot huis moeten vechten. Ten Oosten van Stolberg hebben wij een heuvel veroverd.

Meer naar het Zuiden trekken de geallieerden door het Hurtgenwoud, waarbij matige tegenstand van vijandelijk grof geschut wordt ondervonden. Bij Lammersdorf wordt de vijand opgeruimd. Bij Diekirch ondervonden wij vele tegenaanvallen, die echter konden worden afgeslagen. Een van onze eenheden vernielde 28 vijandelijke tanks.

Bezuiden Metz zijn wij thans tot 9 km. van de stad genaderd. Luneville aan de Meurthe is bevrijd en een heuvel aan de Westelijke oever is genomen. Andere eenheden zijn in de omgeving van Flin aan de Meurthe 8 km. naar het Noord-Oosten in de buurt van Baccarat. Verschillende spoorwegcentra in Duitsland werden gisteren aangevallen" (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 22.9).

DE DUITSERS IN DE AANVAL.

Volgens het DNB zijn de Duitsers in Nederland aan alle fronten tot de aanval overgegaan. Bij Eindhoven kwamen verse valschermtroepen neer. Bij Arnhem wordt, zo beweert het DNB tenminste, de ring om de ingesloten Britten nauwer toegehaald. De Britten werpen voorraden neer (Londen, (AP) 22.9).

DE VEROVERING VAN DE WAALBRUG.

Uit het Geallieerde Hoofdkwartier wordt bericht, dat de inneming van de Waalbrug te Nijmegen een schitterende Geallieerde manoeuvre is geweest. Woensdagmiddag slaagden door de lucht vervoerde troepen er in aan de Noordzijde van de rivier te komen door de Waal over te trekken, iets boven de brug. Daarop zijn de troepen van het 2e Britse leger opgetrokken naar de Zuidzijde van de brug. Toen zij daar aankwamen, vielen de Noordamerikanen de Noordzijde aan. Het is waarschijnlijk van deze phase van de strijd, dat door Radio-Oranje werd gesproken.

IN ZEEUWS-VLAANDEREN.

De correspondent van „New York Times", Drew Middleton, bericht, dat de Polen, die Terneuzen innamen, ook Hoek namen, terwijl de Canadezen Filippine hebben bezet. Door de lucht vervoerde Poolse troepen zijn Donderdag in Nederland geland. De plaats waar zij neerkwamen is nog niet bekend gemaakt (Aneta)

30 NEDERLANDSE PLAATSEN BEVRIJD.

Volgens het officiële communiqué zijn nu 30 Nederlandse steden en dorpen bevrijd. Volgens ooggetuigen-verslagen en uit berichten van oorlogscorrespondenten blijkt, dat er nog meer plaatsen bevrijd zijn. **Officieel is de bevrijding bekend gemaakt van Maastricht, Wijk, Eysden, Noorbeek, Heer, Volkenburg, Simpelveld, Ubaghsberg, Heerlen, Amstenrade, Sittard, Luyksgestel, Bergyk, Duizel, Wilreit, Valkenswaard, Soerendonk, Aalst, Heeze, Geldrop, Eindhoven, Veghel, Grave, Hulst, Axel, Filippine, Hoek, Zaamslag en Terneuzen.**

DOORBRAAK NAAR DE PO-VLAKTE.

Het Geallieerde Hoofdkwartier maakt bekend, dat de troepen van het achtste leger de zeehaven Rimini veroverd hebben en doorgebroken zijn naar het rijke industrie-gebied in de Po-vlakte. Dit is het hoogtepunt van een offensief, dat reeds vier weken gaande is in de Adriatische sector van het Italiaanse front. Gelijktijdig stormden de Noordamerikanen van het vijfde leger de stad Firenzuola binnen, welke een belangrijk kruispunt van wegen is in het hart van de Gotische linie. Uit deze stad leiden de verkeerswegen in Noordelijke en Noordoostelijke richting naar de Po-vlakte (Rome, (AP) 22.9).

Hier zijn enkele der duizenden Duitse gevangenen, die door de Britten genomen werden aan het Europese Westfront. Op de achtergrond kan men Geallieerde tanks zien voortrollen.

— **Transocean geeft toe, dat Geallieerd, luchttroepen zich binnen Arnhem bevinden.**

— **William Boni**, die zich met de Geallieerde luchttroepen in Nederland bevindt, deelt mede, dat men reeds honderden Duitsers gevangen heeft genomen alsook een 300-tal geïnterneerde burgers.

sedert de landingen op de weiden.

— **Tokio** maakt bekend, dat nog vijf Japanse admiraals gesneuveld zijn.

— **Het communiqué** van Generaal Bor uit Warszawa meldt, dat de Russen de Wisla hebben overgestoken en aansluiting gemaakt hebben met zijn troepen.

— **Pietro Caruso** is heden om 14.08 uur in het Fort Bravetta nabij Rome terechtgesteld door een vuurpeloton van 16 man. „Viva Italia!" riep het vroegere politiehoofd van Rome, toen het bevel tot vuren gegeven werd.

— **Hal Boyle** seint uit Frankrijk dat slechts 19 Noordamerikaanse soldaten de 20.000 nazies hebben gevangen genomen, die zich aan de Loire overgaven. „Dit is iets ongekends in de militaire geschiedenis", seint de correspondent.

Vier dagen in een nazie-duikboot.

Mocht daarna op Curaçao aan land.

Hoe is het leven op een Duitse duikboot? Archie Gibbs van de Noordamerikaanse Koopvaardij was vier dagen onvrijwillige gast op een ervan nadat zijn schip was getorpedeerd bij Trinidad. In dagboekvorm, uitsluitend voor de AP geschreven, heeft hij daarvan een beknopt overzicht gegeven. Uitvoeriger beschrijving vindt men in zijn boek „U-Boat Prisoner", uitgegeven bij Houghton Mifflin.

14 Juni.

Nog steeds op onze korte kruistocht. Iedereen is blij, dat wij morgen in een haven zijn — als wij die tenminste halen.

19 uur — Wij hebben twee torpedo's in de flank gekregen. Het kan ze niet verdommen, wat ze raken. Ziet ernaar uit, dat wij moeten gaan zwemmen

15 Juni.

Fijne plezierreis in de nacht met 12 anderen en een zwarte kat in de reddingsboot.

8 uur — Gingen over in de andere boot. Pikten ook zeven man op van een vlot. Vijf man worden vermist. Er vloog een vliegtuig over — op zoek naar die duikboot, hoop ik.

15 uur — Juist aan boord van een andere roestpot (vrachtboot). Het eten is okee. Ook het water.

21 uur — Achter ons in de verte weer een schip geraakt.

21.20 uur — Een van die krengen heeft ons te pakken. Het ziet er naar een tweede zwempartij uit. Een reddingsboot kan geen 111 man innemen. Daar gaat-ie dus.

21.50 uur — Ben ik effe terechtgekomen! Van de zee in een duikboot. Kreeg een pistool onder mijn neus. Niet prettig om aan te ruiken. Een uur vraag en antwoord gespeeld. Kreeg geen $ 64 als bij de radio, maar toch een slok Hennessey, drie-ster — niet slecht.

16 Juni.

Wel, voor een Duitse duikboot is de bemanning niet kwaad voor mij. Maar het eten is rot. Zwart brood, gemaakt van een soort hout zou je zeggen, een soort vet en afschuwelijke koffie. Sprak met enigen van de bemanning. De meesten komen van de koopvaardij. De duikboot is reeds van 17 Maart op zee.

12 uur — Het middageten is slecht. Kool uit blik met hetzelfde brood en thee. De gehele rommel was koud. Als ze dat moeten eten, dan hebben wij de oorlog gewonnen. Gaf mijn pijp en tabak weg. Denk ze niet meer nodig te hebben.

17 uur — Ze nemen de vloerplaten in de torpedokamer op. Zo net is er een vent tegen de grond geslagen, omdat hij stond te heilhitleren.

20 uur — De bemanning zong daareven „Deep in the heart of Texas" in het Duits.

17 Juni.

1 uur — Werd gebracht naar de contrôlekamer. Kreeg het vuur aan de schenen gelegd door den vertegenwoordiger der Naziepartij. Hij legde het af en was razend. De bemanning is geprikkeld. Zij schijnen den nazie-kerel niet te kunnen uitstaan.

15 uur — Verdraaid, wat gebeurt er? Kanonvuur aan dek. Ontploffingen vlak achter me. Wij schijnen bommen te krijgen. Ze misten. Werd met spoed gedreven naar de torpedokamer. De bemanning werkt als bezeten om een torpedo goed te leggen, zodat wij als de bliksem kunnen duiken. Ik heb daar niet veel mede op. Wij schieten reeds naar beneden. Niets beweegt. Je hoort alleen maar de luchtblazer. Kregen een mep om de bellen, die naar boven werden geblazen.

Laat in de middag. — Eindelijk weer boven.

18 Juni.

1 uur — Weer in de contrôlekamer. Alles weer net eender. Ziet er naar uit, dat wij bij daglicht nog aan de oppervlakte zullen zijn. Weer in de torpedokamer. Schijnt dat ze in de nacht nog drie torpedo's erbij hebben gekregen. Nou, het heeft er veel van, dat ze mij niet vertrouwen. Hier ben ik nu in de achterste torpedokamer. Een tractatie gehad. Kaas bij het ontbijt. Goeie genade! Die kaas lééft. Als je er niet vlug bij bent, loopt ze weg van de maden! De bemanning is niet te spreken over die rotte kaas. Razend is de gehele troep. Kreeg vanmorgen mijn papieren terug.

19 Juni.

Vroeg in de morgen. — Kreeg een kans aan dek te gaan voor frisse lucht. Kreeg ook een waarschuwing niet meer naar zee te gaan. Moest ook weer een stel vragen beantwoorden, maar verdiende er geen prijs mede.

9 uur — Een lid der bemanning kwam naar de torpedokamer: „Je boft. Je gaat aan wal en ziet Amerika terug." Nu naar de contrôlekamer. Enige minuten wachten. Er klonken schoten. Moest toen de ladder op. Langszij een kleine boot. Kreeg last in zee te springen en erheen te zwemmen. Nog een laatste waarschuwing niet meer te gaan varen.

15 uur — Geland op Curaçao, Nederlands West Indië. Wel, daar gaat-ie dan naar New York terug en dan...... naar een ander schip. („Het Nieuws")

Een motor van deze Noordamerikaanse B-26 Marauder **bommenwerper der Noordamerikaan**se 12e luchtmacht, valt **omlaag na afgeschoten te zijn door een 88-mm. granaat van het Duitse luchtdoelgeschut boven een haven** in Frankrijk. Het vliegtuig **stortte neer enkele ogenblikken nadt deze** foto ge**maakt werd. Boven kan men een** ander vliegtuig **van de formatie zien.**

ONZE DODEN EN WIJ.

„Al onze doden moeten een reden zijn om een nieuw en beter land op te bouwen. Dan zullen onze doden hun leven niet vergeefs geofferd hebben. Ofschoon hun stemmen tot zwijgen gebracht zijn, zullen zij de raadgevers zijn van de levenden."

„Met machtige stem zeggen de doden: 'Laat er geen bekrompenheid van oordeel meer zijn; breek met enghartig egoisme ontdoe u van goedkope naijver; handhaaf vrije en openlijke discussie van uw meningen; maar behoud en verdedig met geestkracht de eenheid, de samenwerking tussen broeders, want deze moeten leiden tot aller redding'."

(Vlootaalmoezenier J. H. M. van Schuylenburg op 10 Mei 1944 op een bijeenkomst in de Players Club te San Francisco.)

Enkele ogenblikken nadat een vliegende bom op een rij gebouwen ergens in Zuid-Engeland gevallen was, waren de reddingsploegen, waaronder vrouwen, reeds ter plaatse om levens te redden, branden te blussen, wrakstukken op te ruimen en leidingen te herstellen.

Kerkberichten

Week van 24 Sept t|m 30 Sept.
Zo. Vijftiende Zondag na het Octaaf van DrievuldigheidsZondag.
Vr. Aartsengel Michaël.
Za. Hiëronymus, Kerkleraar.

De gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags te komen biechten.

ST. ANNA-KERK. CATHEDRALE

Otrabanda

Pastoor: M.v.d. Elsen O.P., tel. 1507.

Zondag:

5.30 H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Hoogmis.
19.— Kruisweg.

Weekdagen:

H. Missen om 5.30, 6 en 6.30 uur.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
19.— Lof.
Iedere avond om 19 uur **Rozen**hoedje voor de vrede.
Biechten: 's morgens **na de** H. Mis, op verzoek en na 16 uur.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai.

Pastoor C.D.v.d. Looy O.P., tel. 2170.

Zondag:

spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.
5.30 H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis.
19.— Lof.

Weekdagen:

5.30 H. Mis (beh. Za.).
6.— en 6.30 H. Mis.
Di.: 6.45 Congregatie voor de meisjes.
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis voor de vrede.
Za.: 6.—, 6.30 en 7 H. Missen
Iedere dag om 19 uur Rozenhoedje.
Biechten: Na de H. Mis, Zaterdag tussen 16 en 18 uur, en 's avonds na Rozenhoedje.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler O.P. tel. 2413.

Zondag:

5.— H.Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Plechtige Hoogmis.
19.— Rozenhoedje en Kruisweg.

Weekdagen:

6.— en 6.30 H. Mis.
Iedere dag om 19 uur Rozenhoedje.
Do.: 6.30 H. Mis en Congregatie voor de meisjes.
19.— Aanbidding voor de vrouwen.
Biechten: na Lof. Zaterdag de gehele dag.
Iedere 2e en 4e Zondag van de maand Predicatie in het Nederlands.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967.

spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:

5.— H. Mis.
7.— Kindermis.
8.30 Hoogmis.
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.

Pastoor A. C. de Valk O.P., tel. 2365, spreekuur: 7 — 9 uur behalve Zondag.

Zondag:

5.30 H. Mis.
8.30 Hoogmis.
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Biechten: elke dag na H. Mis tot 9 uur. **Za.** van 16 tot 18 uur.

H. TERESIA-KERK, Julcio.
Pastoor H. Penninx O.P. tel. 1367

spreekuur 7 — 9 uur (behalve Zondag).

Zondag:

5.— H.Mis.
8.— Hoogmis
19.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zaterdag van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GESTICHT.

Zo.: 7.— H. Mis; 16 — **Lof.**
Weekd. 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof.
Do.: 17 tot 18 uur **Aanbidding** voor de vrede.

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIË, Oranjestad — Aruba,
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 341

spreekuren: alle weekdagen van 7.15 — 8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30. Zaterdags alleen van 8—9 uur.

Biechten: Alle weekdagen 'smorgens vóór en ná de H.Mis.
s'Middags om 15.30 uur.
s'Zaterdags en Donderdags voor éérste Vrijdagen van 15.30 uur af.

Zondag.

5.— H. Mis.
6.30. H. Mis.
7.45 H. Mis voor de schoolkinderen.
8.45 Hoogmis.
19— Lof met Rozenhoedje.

Weekdagen.

6.30 H. Mis.
Do: 19— Sacramentslof.

KRANTENPAPIER UIT STRO

Nadat indertijd Ir. Ritman — aldus het „Algemeen Handelsblad" — proeven heeft genomen met strocellulose voor papierbereiding voor het Nederlandse Proefstation voor stro-verwerking te Groningen, heeft nu ook het fonds „Stichting Landbouw Export Bureau 1916 — 1918" proeven laten nemen, die aanvankelijk waren gericht op cellulose voor de kunstzijde-industrie, doch waarvoor later het dichterbij liggende doel: celstof voor de papierindustrie werd gekozen. Ir. Van Riet, die deze proeven nam, heeft daarover een publicatie laten verschijnen. Uit deze publicatie mag de gevolgtrekking gemaakt worden, dat Nederland zijn eigen cellulose voor papierbereiding kan maken.

Reeds vóór de oorlog toen hout-cellulose sterk in prijs opliep, is naar andere grondstoffen gezocht en zijn die ook gevonden, hoewel men zich er niet op had voorbereid. Thans is de houtschaarste toegenomen en het papierverbruik zal nog stijgen.

Reeds vóór de oorlog werd papier meer en meer tot draden gesponnen en zo in textielgoederen gebezigd, ten dele voor fabricaten, die heel goed zijn, want papier is sterk en ook duurzaam, als het maar enigszins tegen vocht wordt beschermd.

De landbouw in ons land kan niet bestaan als hij het stro niet kan verkopen. Daardoor is, ook indien de stro-carton-industrie, hetgeen onwaarschijnlijk is, na de oorlog normaal zou kunnen doorwerken, een groot binnenlands afzetgebied nodig en dat is, naast ander papier, de vervaardiging van krantenpapier. In qualiteit en in prijs kunnen deze grondstoffen concurreren met andere. Uit het stadium der proefneming zal deze zaak dan ook moeten overgaan in de practijk. Daaraan zal leiding moeten worden gegeven van overheidswege.